

STRIPETE KULTURMINNEVERN

Venstre: Dyktige ansatte ved Larvik museum formidler skolehistorie i Herregården blant inventar fra gamle Torstrand skole. Men ledelsen vil rive de gamle skolebyggene utenfor. Øverst: Torstrand skole fra 1914 ønskes revet. Nederst: Gymnaset fra 1902 ønskes revet.

Monumentale bygg og 200 års sammenhengende skolehistorie skal raseres i Larvik - om Vestfoldmuseene IKS/Larvik Museum får viljen sin: Å lage en modernisert og amputert etterligning av Herregårdens barokkpark som forsvant for hundre år siden.

Det omstridte arealet omfatter Gyldenløves herregård fra 1674 og fire skolebygg fra 1902 til 1918 - sentralt i Larvik, et stenkast fra byens historiske sjøfront. I sjøfronten ønsker planleggerne å skape Larviks svar på Barcode. For å oppnå størst mulig fortetting av sjøfronten trenger utbyggerne en ny park som grøntareal. For tiden slutføres planforslaget som innebærer utradering av viktig skolehistorie og gavepakke til fremtidige investorer.

RIVING - OG MER RIVING

I 2001 ønsket Larvik Museums ledelse å rive et av Storgatens viktige patrisierhus fra 1792. Det var ikke bruk for bygget, mente museet og hevdet vern måtte betinges av dagsaktuell brukbarhet. Fylkeskommunen var med på rivenotene, men lokalpolitikerne vedtok bevaring. Nå vil museets ledelse igjen rive.

Museet ser stadig bort fra 150 års kulturminneverndebatt hvor forståelse for historisk utvikling og respekt for den fysiske overleveringen står sentralt. Veneziacharterets alment aksepterte forsiktighetsregler er ukjent. Museet fremstår stadig antikvert og fastfrosset i grevetiden. Holdningen er til forveksling lik utbyggernes og investorenes nåtidfiksering: Bevaring lønner seg ikke.

GREVEN FORTSATT I FOKUS

De «yngre» bygningene «Verdensmesteren/middelskolen», Torstrand skole med gymsal må vike for å kunne reetablere Larviks flotteste anlegg og første maktsentrum, mener museet. Grevetiden varte i 175 år, parken i 200 år. Det er 100 år siden parken forsvant. I 1821 ble Herregården kjøpt av kommunen, innredet til råd, tingstue og skole som borgernes maktsentrum - utgangspunkt for en ny demokratisk

tid i Larvik uten grevemakt. Parken fikk tilnavnet Rådhusparken og det første nye skolebygget supplerte skolevirksomheten i Herregården. Herregården og området rundt har 200 års historie som byens eiendom og er utgangspunkt for det moderne Larvik.

BESTILLINGSVERK - POLITIKERE PRESSET

Planutkastet foreligger og innebærer oppføring av fem mål amputert og modernisert park. Da museumsledelsen neppe skal luke med stumpen i været sendes regningen til kommunen som nettopp er ute av Robek-listen. Vi tror ikke en park med innlagt gang og sykkelvei vil trekke horder av turister til byen. Så lett lurte er vi ikke!

Politikere forteller at de i 2009 ble forsøkt presset til park med insinuasjoner om innsigelse fra fylkeskom-

munen dersom skolene ikke rives. Oppfatningen var at vernemyndighetene krevet park og riving. Langsomt, over tid, snøres politikernes handlingsrom inn av byråkrater med egen agenda. Rådmannen har bestilt ett reguleringsforslag slik at politikerne ikke får velge selv. Skal museumsledelsens ensidige grevska-
psfokus og planleggenes utbygging-
siver bestemme byens kurs?

NASJONALE VERDIER

Mange politikere ønsker rådhus i skolene ved Herregården. Knyttet til Herregårdens demokratiske tradisjoner får det gamle tilnavnet Rådhusparken ny mening. Men kommunestyret skal ikke gis mulighet til å gi føringer for hva de folkevalgte vil med området og skolene. Regulerings-saken kjøres

rett til Planutvalget som legger forslaget ut til høring og vips - så er byråkratenes visjon plutselig politikernes egen sak de vanskelig kan løpe fra. Rådhusparken er en god ide. Men da må politikerne i Larvik ta styring og kreve en prinsipp-sak for kommunestyret. Det er i så fall ikke første gang politikerne har vist at de vil ta vare på byens historie. I motsetning til vernemyndigheter og museum.

Hvor ellers i landet finner man 200 års sammenhengende skolehistorie samlet på ett brett? Fra Mesterfjellet til Tollerodden. Nå bygges en ny skole over gaten. Det er historisk kontinuitet. De fysiske sporene er unike og har svært stor kulturhistorisk betydning som helhet. Om fylkeskommunens Kulturarv man-

gler kunnskap, ikke vil se eller ikke ønsker å legge seg ut med Vestfoldmuseene, skal vi ikke spekulere i. Men vi er ikke overrasket over passiviteten. Fylkeskommunens Kulturarv og Larvik Museums ledelse har til overmål bistått planarbeidet som rådgivere.

STRIPETE KULTURMINNEVERN
Strategiplanen for Vestfoldmuseene forteller at museene og spesielt Larvik Museum skal drive kulturminnefaglig rådgivning til kommunene og delta i stedsutvikling. I 2001 spurte en kommentator om Larvik museum sto for et "stripete kulturminnevern". I 2013 er svaret ja.

Ikke legg offentlig kulturminneforvaltning til museene.